

Voortgangsrapportage 2023

Veiligheidsplan 2023 – 2026

Ten behoeve van het driehoeksoverleg Peelland van 07-02-2024

Opdrachtgever: G. Wouters (coördinerend gemeentesecretaris Integrale Veiligheid Peelland)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Ondermijnende criminaliteit.....	4
Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime.....	7
Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie	9
Personen met onbegrepen gedrag	10
Huiselijk geweld en kindermishandeling	11
Jeugd en Veiligheid	12

Inleiding

In deze rapportage leest u welke ambities op integrale veiligheid we in 2023 binnen Peelland hebben gerealiseerd. De inzet is gebaseerd op het uitvoeringsplan 2023-2024, wat de concrete uitwerking vormt van het veiligheidsplan Peelland 2023 – 2026.

Veiligheidsplan Peelland 2023 – 2026

Het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 is behandeld in de driehoek Peelland van 15 juni 2022, waarna deze is opgenomen in de uitwerking en vaststelling van de lokale veiligheidsplannen van de zes Peelgemeenten. Op deze vijf prioriteiten zetten we een stap extra:

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime
3. Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie
4. Personen met onbegrepen gedrag
5. Huiselijk geweld en kindermishandeling

De bovengenoemde veiligheidsprioriteiten hebben raakvlak met elkaar en worden met elkaar verbonden door de volgende strategische thema's die hier doorheen lopen:

- A. Jeugd en Veiligheid
- B. Zorg en Veiligheid
- C. Bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid

Samenwerking op bovenlokaal niveau

Veiligheidsvraagstukken beperken zich niet tot gemeentegrenzen. Daarom werken we op het gebied van integrale veiligheid bovenlokaal (op niveau Peelland en Oost-Brabant) samen om de slagkracht te versterken en kennis en expertise met elkaar te delen. Zo proberen we efficiënt om te gaan met onze capaciteit.

Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit is zichtbaar en onzichtbaar aanwezig in onze wijken, dorpen en het buitengebied. De gezamenlijke aanpak van ondermijning staat stevig in Peelland. We rapporteren de resultaten van de aanpak van ondermijning in Peelland in een aparte rapportage. In dit document wordt daarom alleen beknopt een aantal belangrijke speerpunten weergegeven. De volledige aanpak leest u in 'Bovenop de Onderwereld'.

1. Versterken van de informatiepositie

Er is geïnvesteerd in het versterken van de informatiepositie binnen Peelland. De Lokale Informatie Overleggen (LIO's) worden in de Peelgemeenten opgestart of verder versterkt, er is geïnvesteerd in de samenwerking tussen informatiecoördinatoren op Peelniveau en er is een integrale informatiecel van start gegaan waar ook politie, OM, Belastingdienst en TF-RIEC onderdeel van zijn. Er worden in gezamenlijkheid informatieproducten opgemaakt en fenomeenonderzoeken uitgevoerd, waaronder op de metaal- en recyclingbranche.

2. Investeren in de sociaal-maatschappelijke infrastructuur

In Peelland worden 'bondgenootschappen' aangegaan. Kern van deze 'bondgenootschappen' is om door middel van (publiek-private) samenwerking de aanpak van ondermijning een impuls te geven en op deze manier aan de voorkant te komen van de problematiek. Een effectieve aanpak vraagt om een brede beweging, waarbij overheid, inwoners en branches - waar mogelijk - nauw met elkaar samenwerken. Zo wordt er onder andere samengewerkt met de woningbouwcorporaties in de Peel voor meer veiligheid in de wijken en met de lokale afdelingen van de ZLTO om de weerbaarheid in het buitengebied te vergroten. Op het gebied van preventie wordt er geïnvesteerd in de verbinding tussen zorg, jeugd en veiligheid. Onder andere middels het programma de-normalisatie drugsgebruik.

Boa's tijdens een vondst van drugsgerelateerde goederen

3. Communicatie sterker inzetten als instrument tegen ondermijning

Communicatie vormt een vast onderdeel van de aanpak van ondermijning binnen Peelland. Gerichtte communicatie is van belang om het bewustzijn ten aanzien van ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid te vergroten. Er is op verschillende manieren om aandacht voor dit thema gevraagd, waaronder in de toneelstukken 'Onder een Wieten Kap' in Laarbeek en 'Eldorado' in Gemert-Bakel.

4. Versterken van de samenwerking op toezicht, communicatie en juridische instrumenten.

Er wordt gezamenlijk opgetrokken op het gebied van toezicht en juridische instrumenten, bijvoorbeeld door een uniforme beleidslijn op Bibob. Ook is er een Peelland brede werkgroep op communicatie.

5. Borgen van voldoende afhandelingscapaciteit

Afhandelingscapaciteit is cruciaal voor zowel de afhandeling van PIT-acties als RIEC-casus. Deze borging is continue onder de aandacht.

6. Professionalisering en verdere borging van spilfuncties

Vanuit het PIT worden regelmatig trainingen gevolgd met ketenpartners. Een recent voorbeeld is een training met onder andere toezichthouders, boa's en de politie over synthetische drugs. In juni 2023 hebben 17 functionarissen van het PIT deelgenomen aan een training het herkennen van signalen mensenhandel.

7. Vergroten van rendement in de aanpak door in te spelen op lokale problematiek

Het PIT wordt met name bottom-up gevoed met lokale signalen. In 2023 hebben er 53 lokale, gezamenlijke acties plaatsgevonden, onder andere op bedrijventerreinen, recreatieparken en in opslaglocaties.

Gezamenlijke acties vanuit het PIT per gemeente	
Deurne	6
Asten	6
Someren	5
Laarbeek	8
Helmond	20
Gemert-Bakel	8

Hier zijn 492 overtredingen vastgesteld, variërend van strijdigheid met bestemmingsplan tot overtredingen van de Wet Wapens en Munitie of de medische misstanden met betrekking tot dierenwelzijn. Een volledig overzicht leest u in de rapportage Bovenop de Onderwereld.

8. Inspelen op nieuwe vormen van ondermijning, hierbij gebruik makend van een actueel regionaal ondermijningsbeeld

De data en (fenomeen)informatie die tijdens acties wordt gegenereerd, wordt gebruikt om tot een dynamisch ondermijningsbeeld te komen. Duiding vindt onder andere plaats in het Ambtelijk voorbereidingsoverleg (AVO), Peelland Informatie Plein (PIP) en PIT. Op deze wijze wordt een zichzelf versterkend beeld opgebouwd.

9. Het uitbouwen en versterken van maatschappelijke coalities

Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om een brede beweging, waarbij overheid, inwoners en branches - waar mogelijk - nauw met elkaar samenwerken. Onder actiepunten 2 leest u een aantal maatschappelijke coalities en bondgenootschappen.

10. Het verder versterken van de bestuurlijke weerbaarheid in de volle breedte

In Peelland werken de gemeenten intensief samen op het gebied van onder andere toezicht en handhaving (PIT) en het krijgen van een goede informatiepositie. Ook wordt uniform Bibob beleid gevoerd op verschillende beleidsterreinen en hanteren de gemeenten hetzelfde Damocles-beleid. Er is door de Peelgemeenten veel geïnvesteerd in het vergroten van de eigen weerbaarheid. Denk hierbij aan workshops en trainingen, het uitvoeren van een onderzoek naar weerbaarheid door Bureau Broekhuizen en het opstellen van een privacy-protocol voor binnengemeentelijke informatiedeling. Daarnaast is er vanuit de versterkingsgelden Brabant-Zeeland een projectleider aangesteld die in 2024 voor de verdere implementatie van de 'Brabantse norm weerbare overheid' aangenomen

11. Blijven bijdragen aan regionale samenwerking door kennisdeling

Hiervoor is geen planmatige benadering, maar wordt per situatie bekeken wat mogelijk is.

Communicatie als instrument tegen ondermijning

Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime

Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime zijn in toenemende mate aanwezig. Er is een verschuiving waarneembaar van ‘traditionele’ criminaliteit naar digitale criminaliteit. De aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit vraagt om specifieke kennis en expertise die op lokaal niveau niet altijd toereikend is. Om die reden wordt de aansluiting gezocht in de samenwerking met partners en de ondersteuning op regionaal en landelijk niveau.

In 2023 is er door een aanpassing in het politiesysteem beter zicht mogelijk op de diverse vormen van (internet)fraude. Dit type delicten wordt niet meer onder de verzamelnaam ‘horizontale’ fraude weggezet, maar kunnen onder een specifieke omschrijving worden vastgelegd. Dit maakt monitoring van deze vorm van criminaliteit eenvoudiger.

12. Analyse slachtofferschap

In Helmond is er een diepteanalyse uitgevoerd van slachtofferschap op cybercrime binnen Peelland, waar kwetsbaarheden liggen en kansen in het verhogen van het bewustzijn van slachtoffergroepen. Indien gewenst, kan deze analyse ook in de andere Peelgemeenten worden toegepast.

13. Verhogen bewustzijn

In de Peelgemeenten is zowel intern (eigen huis op orde) als extern ingezet op bewustzijnsverhoging rondom gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. De gemeente Gemert-Bakel heeft bijvoorbeeld tijdens de Week van de Veiligheid extra aandacht gevraagd voor dit thema om bewustzijn onder inwoners te vergroten.

Daarnaast is er vanuit Peelland een bijdrage geleverd aan een handelingskader voor online ordeverstoringen op Oost-Brabant niveau.

14. Preventieve maatregelen

In 2022 is door de Peelgemeenten een start gemaakt met de uitrol van Hackshield, een game die jongeren tussen de 8 en de 12 jaar oud weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Hackshield is succesvol geïmplementeerd en de eerste cyberagents zijn al gehuldigd, waaronder twee cyberagents in Asten.

15. Regionale producten en samenwerking

De aansluiting bij het Expertteam Digitale Veiligheid Oost-Brabant is vanuit de Peelgemeenten geborgd. Waar nodig is gebruik gemaakt van trainingen en opleidingen.

Ook in 2024 sluiten de Peelgemeenten bij dit overleg aan vanuit Gemert-Bakel, Asten en Someren.

16. Inzet politie en OM

In het tweede halfjaar van 2023 heeft de politie binnen het District Helmond een digiteam samengesteld met collega's van de verschillende teams binnen het district. Dit team is aan de slag gegaan met de onderzoeken naar gedigitaliseerde criminaliteit. Door gezamenlijk hiermee aan de slag te gaan, is er ook gezamenlijk kennis en ervaring in opgedaan. Per 1 januari 2024 is dit team ontbonden en wordt de opgedane kennis en ervaring mee teruggenomen naar het eigen team.

Daarnaast hebben er diverse stopgesprekken met verdachten van gedigitaliseerde criminaliteit plaatsgevonden met als doel om een schadeloosstelling van de slachtoffers te realiseren door een terugbetaling. Deze alternatieve afhandeling zal ook leiden tot het ontlasten van de strafrechtketen. Deze stopgesprekken worden veelal uitgevoerd door de wijkagenten waardoor zij, conform ambitie 18, mogelijk ook andere signalen in hun wijk kunnen opvangen.

17. Handelingsperspectief

Vanuit Peelland zoeken we continu de aansluiting met regionale en landelijke ontwikkelingen. De totstandkoming van het handelingskader onderzoeken we in regio-verband.

Wijkagent en wijkboa nemen een campagne op voor Hackshield

Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie

De Peelgemeenten blijven de samenwerking met partners continueren als het gaat om het voorkomen, bestrijden en aanpakken van polarisatie, radicalisering, extremisme, discriminatie en maatschappelijke onrust.

18. Wijkagenten, BOA's en toezichthouders als 'voelspriet' in de wijk

Binnen Peelland wordt de rol van de wijkagent gezien als een belangrijke spil in de verbinding met de maatschappij. De wijkagent wordt daarom ook zo veel als mogelijk gepland voor wijkzorg om ook daadwerkelijk in de wijk aanwezig te zijn, die 'voelspriet' in de wijk te zijn om signalen op te pakken.

Eenzelfde rol is weggelegd voor boa's en toezichthouders. Met name de rol van de boa is de afgelopen jaren sterk veranderd, waardoor zij meer in de haarvaten van de wijk werken. De politie en de boa's groeien naar elkaar toe en ondersteunen elkaar in de dagelijkse werkzaamheden.

19. Regionale en landelijke overleggen

Vanuit Peelland is er aansluiting geborgd bij:

1. De weegtafel radicalisering van het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost
2. Expertteam Maatschappelijke Onrust Oost-Brabant
3. Programmaraad Maatschappelijke Onrust

Ook in 2024 is deze inzet geborgd, door aansluiting namens Helmond, Deurne en de programmaleider integrale veiligheid vanuit de Peel.

20. Regionale producten/ aanbod trainingen

Binnen Peelland is in 2023 gebruik gemaakt van het uitgebreide trainingsaanbod. Een voorbeeld is een Peelsessie op Zorg & Veiligheid waarin ook de werkwijze van de weegtafel lokaal is toegelicht.

21. Inzet versterkingsgelden

Helmond heeft versterkingsgelden ontvangen vanuit het Rijk ten behoeve van de aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. In 2021 is er een krachtenveldanalyse uitgevoerd naar radicalisering en extremisme in Helmond. Deze analyse heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd. Aan de aanbeveling om de interne meldstructuur te verstevigen loopt in 2024 een onderzoek om deze meldstructuur te optimaliseren.

Personen met onbegrepen gedrag

Jarenlang zien we al een toename van het aantal personen met onbegrepen gedrag. De politie, en ook de boa's vanuit handhaving, zijn hier vaak veel tijd mee kwijt, omdat personen met onbegrepen gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken. Tegelijkertijd kunnen politie en handhaving niet de oplossing bieden die nodig is: de oplossing zit vaak in het zorgdomein, zoals de GGZ en de maatschappelijke opvang.

22. Integrale aanpak casuïstiek

We houden zicht op de juiste inzet van zorgpartijen en zorgen dat deze tijdig zijn aangehaakt. Deze preventieve inzet zetten we op lokaal niveau weg. Met ondersteuning vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis pakken we de complexe casuïstiek integraal op.

23. Aansluiting regionale structuur en overleggen

De aansluiting bij Programmaraad Zorg & Veiligheid is geborgd vanuit Peelland door Laarbeek, Helmond en de programmaleider integrale veiligheid.

24. Verminderen inzet van politiecapaciteit

De partners op dit thema staan goed met elkaar in verbinding. Structureel vinden er overleggen en evaluaties plaats. Afgesproken is dat binnen de GGZ eerst intern getracht wordt om op te schalen bij een casus, alvorens er politie wordt ingezet ter assistentie. Onderdeel van de inspanningsverplichting van de GGZ is ook het extra trainen van hun medewerkers.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verdient blijvend extra aandacht, focus en inzet van alle partijen.

25. Integrale aanpak casuïstiek

Vanuit de signaleringsrol worden door politie met regelmaat zorgmeldingen opgemaakt indien een zorgelijke situatie wordt aangetroffen. Daarnaast kan ook een dreigingsanalyse opgemaakt worden indien er nog een mogelijke dreiging richting het slachtoffer bestaat waaruit eventuele extra veiligheidsmaatregelen opgelegd kunnen worden. Een van deze veiligheidsmaatregelen is een tijdelijk huisverbod. In onderstaand overzicht leest u hoeveel huisverboden er in 2023 zijn opgelegd per Peelgemeente.

Opgelegde huisverboden per Peelgemeente	
Deurne	0
Asten	1
Someren	2
Laarbeek	0
Helmond	12
Gemert-Bakel	2

26. Aansluiting regionale overleggen

De aansluiting bij Programmaraad Zorg & Veiligheid is geborgd vanuit Peelland door Laarbeek, Helmond en de programmaleider integrale veiligheid.

Jeugd en Veiligheid

De drie strategische thema's¹ hebben overlap met de uitgevoerde acties die eerder onder de vijf prioriteiten zijn genoemd. Op het thema Jeugd en Veiligheid is deze overlap er niet volledig. U leest in dit onderdeel nog een aantal aanvullende bijzonderheden op dit thema.

Haltverwijzingen door de Peelgemeenten

Jongeren van 12 tot 18 jaar die strafbare feiten plegen, zoals bijvoorbeeld: winkeldiefstal, vernieling, openbaar dronkenschap of oplichting kunnen naar Halt worden verwezen. Wanneer de jongere zijn Halt-interventie positief afrondt, wordt een officiële sanctie (vaak met een strafblad als gevolg) voorkomen. De Haltverwijzing is gericht op een gedragsverandering, waarbij negatieve consequenties voor de toekomst van de jongere worden voorkomen. De Politie, de boa's, de leerplichtambtenaar en de Officier van Justitie kunnen naar Halt verwijzen.

Boa's kunnen maar voor een beperkt aantal feiten naar Halt verwijzen. Gemeente Helmond heeft een aanvullende aanwijzing op de generieke feiten, zodat er in meer situaties een Haltverwijzing kan worden toegepast.

Verwijzende instantie	Asten	Deurne	Helmond	Gemert-Bakel	Somereren	Laarbeek
Totalen	10	16	98	18	10	16
Boa		1	20	1		2
Leerplicht	1		4	1	1	1
OvJ			1			
Politie	9	15	73	16	9	13

Preventie met Gezag

Gemeente Helmond heeft versterkingsgelden ontvangen voor Preventie met Gezag. Deze middelen zijn toegekend om de domein overstijgende, gebiedsgerichte aanpak gericht op het voorkomen van jeugdcriminaliteit in de kwetsbaarste wijken te versterken. Samen met ketenpartners is gekomen tot een gedragen plan van aanpak voor Helmond, onder de noemer 'Daadkrachtige Preventie & Begrenzen met Perspectief'.

¹ Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid en bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid.